

Зупинимось ще на одному моменті, а саме на тому, що Кабінетом Міністрів України прийнято розпорядження «Про затвердження плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року» від 06.12.2017 р. № 878, а урядом розроблено та схвалено проект Закону України «Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року» тощо. Вивчення основних їх положень свідчить про те, що в цілому вдосконалення національного законодавства про екологічне підприємництво в умовах сьогодення спрямоване на: правове забезпечення сировинної незалежності економіки України; модернізацію інвестиційного законодавства; оптимізацію інституціональних перетворень у контексті екологізації виробництва, підтримки малого й середнього бізнесу, ліквідації корупційних схем; вдосконалення бюджетного фінансування окресленої сфери; впровадження сучасних заходів із кредитування, підвищення конкурентної спроможності господарюючих суб'єктів; впорядкування податкового законодавства тощо.

Підсумовуючи наведене, вважаємо за доцільне вказати, що екологічне підприємництво слід розглядати як вид економічної діяльності. Воно тісно пов'язано з галузями економіки, а також сферою надання послуг. За сучасних умов необхідно вдосконалити підходи до правового механізму й юридичних підстав надання екологічних послуг, що можливо, зокрема, шляхом спрощення процедури їх надання. Відзначимо, що забезпечення екологічної безпеки господарської діяльності обов'язково сприятиме покращенню екологічного стану довкілля, забезпеченню національної безпеки (її складових, як-от: економічної, продовольчої, інформаційної та ін.), подальшому сталому розвитку країни. Безумовно, економічна вигода не повинна бути противагою екологічній безпеці господарської діяльності. Крім того, треба розробити дієвий юридичний механізм економічного стимулювання розвитку екологічного підприємництва, бо природно-ресурсний потенціал України доцільно використовувати лише при можливості мінімізації або усунення негативного антропогенного впливу на довкілля й реальної зацікавленості в цьому як всієї держави, так і суб'єктів підприємництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНШИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андрусак І. В. Інноваційне забезпечення сталого розвитку економіки України: автореф. дис. ... канд. ек. наук. Київ, 2017. 20 с.
2. Звіт Міністерства екології та природних ресурсів щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони за III квартал 2018 року. URL: https://docs.google.com/document/d/1a5d1nyNnR6rYOpN_6x_nyo6PUszNaJul0RIUImOfbIA/edit (дата звернення: 02.12.2018).
3. Мінприроди оприлюднило новий рейтинг «ТОП-100 найбільших підприємств-забруднювачів». URL: <https://menr.gov.ua/news/32935.html> (дата звернення: 02.12.2018).

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ ПАРАДИГМИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Бутенко Дар'я,

*Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
Україна, м Харків. e-mail: butenko.hneu@gmail.com*

Анотація. Розглянуто історію розвитку сучасного менеджменту. Встановлено вплив використання різних підходів до менеджменту на розвиток підприємницької діяльності. Виділено риси існуючих парадигм менеджменту. Викладено результати досліджень формування новітньої парадигми менеджменту. Надано рекомендації щодо вибору моделі управління підприємницькою діяльністю в залежності від рівня розвитку менеджменту в країні.

Abstract. The history of development of modern management is considered. The influence of different approaches to management on the development of entrepreneurial activity is established. The features of existing management paradigms are highlighted. The results of researches on the formation of a modern management paradigm are presented. Recommendations on choosing a model of management of entrepreneurial activity are given depending on the level of development of management in the country.

Ключові слова: менеджмент, парадигма менеджменту, підприємницька діяльність, управління.

Реформації, що відбуваються в менеджменті підприємств і які є наслідком стрімкої й не завжди корисної глобалізації, затяжних кризових явищ та рецесій у світовій економіці, вимагають неординарних управлінських рішень. Підприємствам потрібно швидко придумувати нові продукти, блискавично розробляти, налагоджувати їх виробництво і пропонувати ринку. За таких умов від персоналу підприємств, а особливо керуючої підсистеми, вже потрібна не стільки старанність, а творча ініціатива, креативність, висока зацікавленість у кінцевому результаті. Саме тому в менеджменті зараз домінуючими напрямками є управління за цілями, різні концепції мотивації та лідерства. Водночас важливою проблемою в умовах сьогодення є осмислення явищ, подій, фактів і впорядкування уявлень про сутність концепцій менеджменту, врахування новітніх тенденцій і передумов інтелектуалізації системи менеджменту підприємств та визначення їх впливу на формування парадигми менеджменту [2]. Тому тема розвитку підприємницької діяльності в умовах Нової парадигми менеджменту є актуальною, бо вона надає відповіді сучасним підприємцям, як поводитися в різних умовах.

В другій половині ХХ ст. на ґрунті різноманітних наукових шкіл склалася єдина система поглядів на менеджмент. Менеджмент багатогранний та складний процес, який розвивався по різному в кожній країні Світу. Однак в цілому його основні напрямки єдині.

Парадигма ХХ століття включає наступне:

1. Підприємства відносно закрита система. Підприємство, що займається комерційною діяльністю не може бути повністю закритою системою. В першу чергу воно повинно реалізовувати свої товари та послуги, а це означає, що підприємство тісно зв'язано з ринком збуту та зовнішнім середовищем. Крім того, для виробництва товарів чи послуг необхідні різноманітні матеріали, обладнання та енергія. Все це підприємство отримує із зовнішнього середовища. Однак у минулому столітті зв'язки багатьох підприємств з зовнішнім середовищем були дещо обмежені, оскільки умови їх діяльності були відносно стабільні. Підприємства тривалий час випускали однакову продукцію та одному обладнанні. Ринки збуту були стабільними, постачальники змінювалися не часто.

2. Цілі, завдання та умови діяльності підприємства є достатньо стабільними.

3. Зростання масштабів виробництва продукції та послуг – головний фактор успіху та конкурентоспроможності.

4. Раціональна організація виробництва, ефективне використання всіх ресурсів, підвищення продуктивності праці – головні завдання.

5. Головне джерело доданої вартості – виробничий робітник і продуктивність його праці.

6. Система управління будується на контролі всіх видів діяльності та функціональному поділі праці.

7. Підвищення рівня продуктивності праці – головна задача менеджера.

В сучасних умовах загальні положення парадигми залишилися незмінними. Однак деякі з них дещо змінилися. В першу чергу це стосується персоналу:

Менеджери завжди повинні лояльно ставитися до робітників і пам'ятати, що робітники – це рушійна сила виробництва.

Необхідно щоб атмосфера організації сприяла розвитку здібностей робітників, як фізичних так і інтелектуальних. Також слід брати до уваги, що використання фізичних можливостей людини має межі, а інтелектуальні здібності безмежні.

Робітники потребують справедливої моральної та матеріальної винагороди.

Зацікавленість робітників в своїй праці сприяє росту продуктивності праці.

В сучасних умовах велике значення має відповідальність. Кожний робітник повинен відповідати за свою роботу.

Необхідною є своєчасна реакція на зміни у зовнішньому середовищі

Важливим є акцент на якість продукції та послуг. Висока якість сприяє росту іміджу підприємства.

Етика бізнесу. Чесність та прозорість в ділових стосунках збільшує можливості підприємства, сприяє отриманню додаткових інвестицій, кредитів та у разі необхідності відстрочку платежу.

В економічній літературі зустрічаються і інші погляди на сучасну парадигму. В деяких джерелах її називають «Нова парадигма менеджменту» або «Парадигма ХХІ століття».

Нова парадигма менеджменту – необхідно орієнтуватися на зміни ринку і при цьому раціоналізація виробництва стає другорядною задачею.

До основних напрямів нової парадигми можна віднести:

Головним джерелом доданої вартості є люди, які наділені глибокими знаннями і умовами для їх реалізації.

З одного боку орієнтація на якість та прагнення задовольнити потреби споживачів, а з іншого боку, відмова від прагнення збільшити обсяг виробленої продукції.

Миттєва реакція на зміни у зовнішньому середовищі, відмова від раціоналізації виробництва (збільшення обсягів виробництва, зниження собівартості).

Для реалізації Нової парадигми необхідні особливі умови. Група креативних спеціалістів, які орієнтуються на швидкі зміни споживчого ринку, не беручи до уваги витрати на виробництво. Обсяги виробництва низькі, проте попит дуже високий. Отже, ціна в багато разів буде вище ніж витрати, а тоді і прибуток буде великим. Мода на товар змінюється, а креативні робітники пропонують новий товар. Класичний приклад задоволення потреб.

Таким чином, Нова парадигма має право на існування. Однак, питома вага таких підприємств в загальному обсязі дуже низька. Тому «Нова парадигма менеджменту» має відношення лише для невеликої кількості підприємств, прибуток яких дуже висок, але і ризик ще вищий. «Нова парадигма менеджменту» виникла наприкінці ХХ століття і на початку ХХІ століття у період розвитку Світової економіки. Проте Всесвітня економічна криза знизила шанси на існування таких підприємств.

Стосовно Розвиток підприємництва в Україні, вітчизняні вчені [1] акцентують увагу, що є необхідність в раціоналізації економіки, підвищенні конкурентоспроможності, раціональному та збалансованому використанні ресурсів, найповнішу реалізацію людського потенціалу. Ці проблеми свідчать про те, що вітчизняному менедж-

менту більш характерні риси парадигми ХХ століття та для переходу к Новій парадигмі необхідно надалі йти шляхом інноваційного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНШИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гоголя О. П. Сучасні аспекти управління підприємницькою діяльністю сільськогосподарських товаровиробників в умовах глобалізації ринку. *Економіка та управління підприємствами*. № 11. 2017. С. 184–188
2. Ситник Й. С. Засади формування парадигми менеджменту світогляду й особистісно-власницького зростання. НУ «Львівська політехніка». 2014. С. 196–205

ЕКОНОМІЧНІ ІННОВАЦІЇ: РУШІЙНА СИЛА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗМІН. КОНЦЕПЦІЯ ПІДРИВНИХ ІННОВАЦІЙ

Варшава Олександр,

аспірант кафедри економіки і підприємництва ДВНЗ

«Ужгородський національний університет»,

E-mail: saschawarschawa@gmail.com

Науковий керівник: Готра Вікторія,

д.е.н., доцент, Професор кафедри економіки і підприємництва

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Abstract. At present, the development of the Ukrainian economy in the conditions of rapid globalization processes and European integration is relevant. In order to ensure the competitiveness of the economy, it is essential to implement the necessary institutional changes and innovations. The concept of innovations, disruptive innovation and the importance of their implementation in economic processes in Ukraine is described in the paper.

Key words: disruptive innovation, economic development, economic stimulation, innovation, state policy.

Аннотация. Сейчас актуальным является развитие экономики Украины в условиях быстрых глобализационных процессов и евроинтеграции. Для обеспечения конкурентоспособности экономики нужно воплощать